„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године $17^1/_2$ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова за жиг плаћа се по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ у Нови Сад.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 70. У Новом Саду у уторак 4. (16. маја) 1882. ГОДИНА XVII.

ТЕЛЕГРАМ „ЗАСТАВИ.“

Будим-Пешта, 3. маја. Данас држао др. Полит-Десанчић велику беседу у босанској ствари уз непрестано одобравање крајње и средње опозиције. Тиса одмах одговорио уз местимично смејање обадве опозиције. Полит говорио сат и по, главни садржај овај: коначно решење источног питања приближује се; босанска ствар томе симтом; интерес Угарске захтева да се незаплете у источну кризу. Рат са Русијом немогућан, за Мађаре најопаснији, у случају победе Немачке над Русијом били би Мађари прогутани од велике Немачке. Слобода источни народа, то је најживотнији интерес мађарског народа, симпатије за Русију источни Славена природна је ствар, кад се Европа за њихову слободу бринула није. Кошут би примио 1849 године и руску помоћ. Аустријска окупација гони у Босни и Херцеговини све, што је српско, и само име српско; огорчење је таково, да ће усташи дати се пре истребити, него ли покорити; огорчење преноси се и на мађарски народ. Аграрно питање у Босни није питање приватног права. Монархија није кадра извршавати берлински мандат. Читава Европа је против монархије, што пустоши земљу, истребљује народ берлинским мандатом поверени, монархија заузима положај Турске, уплив монархије у Србији илузоран. Српско краљевство без Босне нема за Србе вредности. Интерес мађарски захтева, да се што скорије Босне и Херцеговине ослободимо. Мађарска влада требало би да ступи енергично у Бечу, али она се зна хвастати са енергијом само против народности кад ваља забашурити босанску ствар пред јавним мнењем. Спомиње положај народности, први је покор именовање патријарха; спомиње гоњење словачки ђака у Пожуну и Еперјешу и напослетку спомиње велики замашај Schulverein-а. Влада дражи мађарски народ да забажури босанску ствар. Права мађарска политика морала би бити: пријатељство са источним народима, правичност према народностима у Угарској. Не прима законски предлог, колико са српског, толико и са чисто мађарског гледишта. Велико одобравање с опозиције.

НОВИ САД, 3. маја.

Осим подунавског питања, о ком нема данас још ништа ново да се прибележи, занимају политички свет у овај мах два догађаја, а то су **мисирски заплети** и ирско-инглеске прилике. Прво је опште, међународне природе, па за то ћемо њега прво и узети на око. У Кахири је политичка револуција. То је истинит чин, с којим јевропске силе већ рачунају. Питање је, шта ће Јевропа на догледу тог чина радити. То је у једно моменат, који мисирским заплетима даје значај међународног догађаја. Дипломатски преговори, што су пре неколико месеци вођени поводом побуне кахирске војничке посаде, довели су — као што је познато — до тог резултата, да стране интервенције у Мисиру, било у коме му драго виду, може бити само на основу претходна споразума свих коликих сила јевропских, другим речима, да евентуално посредовање мора бити по све јевропског значаја. По извештајима, што из јевропских престоница стижу, дипломатски кругови сматрају истина, да је ситуација, што се тиче мисирских прилика, врло озбиљна, али до сада још не виде разлога, да би требало повести реч о евентуалности посредовања, по што иницијативу за такав корак изгледају од западних сила, особито од Француске. Поводом преговора, што су у последње време од кабинета до кабинета вођени, изјавиле су Француска и Инглеска, да оне ни на који начин не ће хтети, мисирско питање начином да реше, на који не би све велике силе пристале. У след те изјаве сложиле су се остале силе, да дипломатско вођење у мисирским стварима за сад остане париском и лондонском кабинету. С тим нацртом ствари подудара се и изјава, којом је француски министар-председник Фресине одговорио 29. пр. мес. у француској комори на виљеневљеву интерпелацију о мисирском питању. Он је том приликом нагласио, да су Инглеска и Француска са свим сложне у том погледу и да ће радити споразумно и заједнички с јевропским концертом. Што се тиче евентуалне јевропске интервенције, из Беча јављају, да до суботе Аустро-угарски ђенерални консуо из Кахире, бар. Косјек, није био искао, да се пошље која оклопњача у мисирске воде. Из Лондона пак јављају, да ће одande отићи два оклопљена брода под Александрију. Како на бечком балском тргу схватају могућност посредовања у Мисиру, то „П. Лојд“ тумачи, велећи: „Ако се револуција ограничи на то, да Тефик-пашу збаци с престола, а иначе ако поредак не поткопа, ако не дирне у права јевропских веровника, у слободу Сујецког прокопа и врховну власт портину над Мисиром, онда не би било довољно разлога за војено посредовање.“ У осталом, јуче, у недељу требала се састати мисирска комора, да реши, треба ли Тефик-пашу свргнути с поткраљевска престола, што је због пресуде, изречене над окривљеним официрима, апеловао на султана, те тим дао повода, да се Порта умеша против закона у мисирске унутрашње ствари. Лондонски „Тајмс“ јавио је предходно, да се о том ради, да чланови коморе потпишу писмено, у ком се иште, да Тефик паша захвали на кедивском престолу, а на његово место постави син му, Абас паша, уз кога би председник министарства био регенат, а Арап паша, познати вођа мисирске (бољарске) странке, гувернер. До комориних одлука стоји, шта ће западне, па по том и све јевропске силе чинити. По новијим цариградским вестима, нема изгледа, да ће Порта моћи и смети материјално посредовати, ма да она узима у заштиту Тефика и подржава га, обећавајући му и храбрећи га, да му не ће ништа бити. Кедив је пак прекинуо сваку свезу и општење с министрима, а јевропљани у Мисиру живо су узбуђени.

Што се тиче **инглеско-ирских прилика**, право рећи, неприлика, ту 29. април обележава обртну тачку. Тога дана поднео је државни тајник унутрашњих послова, Херкурт, законски предлог, којим се иде на то, да се стане на пут злочинима у Ирској. По томе предлогу могу се у окрузима, где се немири појаве, основати судбени столови од т. и приседника сутца без поротника. Полиција има власт, да сумњивце затвори, кад истражује какво убиство, и домове преметне. Она може затворити и прогнати странце, који миру грозе. Ирском поткраљу допуштено је да може сумарним начином укинути потајна друштва и распустити не дозвољене зборове и обуставити излазак новинама, које драже и узбуњују. Закон тај намењен је, да важи три године дана. Но гледстонова влада врло је добро уочила, да саме репресивне мере не ће много помоћи, а камо ли редовно стање успоставити, ако се извор и повод свију зала не загати и не уклони. Извор тај бар за сад је ирско аграрно питање, јер политичке жеље и намере, које Ирци такође гаје, и то у смислу потпуне самосталности њихове земље, — оне долазе тек у други ред у обзир. С тога је Херкур, поднесав бил (законски предлог) против злочина у Ирској у једно пријавио, да ће влада скорим поднети законски предлог, који се дотиче бар једног дела аграрног питања, једне гране аграрних одношаја, а то је предлог о уређењу заостале закупнине. Колико ирско питање задире у живац целе Вел. Британије и колико јој задаје посла, види се по томе, што су све странке парламента, дакле цела земља, прегле, да га што пре и што повољније реше. Оно неколико велепоседника, што се по томе опиру, не могу овде доћи у обзир. Тако је и овде било, и овом приликом нашла се и либерална и конзервативна странка на једном путу, бар с једнаким жељама и намерама. Вођ конзервативне опозиције у доњем дому парламента, Норткот, изјави, да ће његова странка са свим потпомагати владу у питању о злочинима у Ирској, но како ће се дотични закон вршити, за то да богме остави одговорност влади. Бивши државни тајник за Ирску, Форстер, и он одобри поднесени бил. Само Ирци или тако звани парламенатски хомрулерци, они су да како са свог засебног гледишта морали бити противни предложеном закону. Прваци ирске ленд-лиге и чланови парламента, Парнел и Дилон, зажалише, што је тако строг бил поднет, те доказиваху, да ће он још горе промашити своју циљ и намену, него ли присилни закони, што сад у Ирској важе. Но законски предлог буде у истој седници у првом читању усвојен са 327 противу 22 гласа. Друго се што није ни могло очекивати, кад се узме на ум, колики је утисак дублинско убиство од 24. априла учинило и да се реакција на један мах помолила. Хоће ли нови закон за Ирску донети жељена и пожелана плода, то ће време показати, али садашње ирске прилике не терају Парнела и другове му у лаж. Близу ирске вароши Белине рањен је самртно 29. пр. мес. неки закупник, који је закупио добро, на чијем је пређашњем закупнику такођер извршен аграрни злочин. Па и против самих вођа ирске лиге диже се огорчење незадовољника, јамачно због познатог им прогласа, којим су осудили убиство Кендиша и Берка. Тако је Парнел добио више писама, у којима му се прети, и у след тога морао је из Лондона искати нарочиту полицијску заштиту.

Мајор Јоца Стефановић Виловски у Вршцу.

(Свршетак.)

Пошто сам предавање у изводу и тиме прави предмет саопштио, могао бих завршити, али не бих тиме задоста учинио наслову, по којем ће читалац тражити да чује не само што о предавању, већ и у опште о мајору „у Вршцу“, па ево и о томе нешто, што може интересовати.

У вече је мајор седео у Милеровој башти а са члановима акцијоног одбора и другима, а њима на челу градоначеник. Говор се водио о стварима које стоје у свези са поплавом, водом и копном, бар тако је било, кад сам ја дошао био — шта се пре тога говорило, не знам. Како сам био мало удаљен од говорника, те сам њихове разговоре једва чуо — то сам гледао сад у једног сад у другог говорника а најпосле се задржах на мајору, на којем сад приметих разлику после шест година виђења. Последњи пут сам га управо пре три године видео, но летимично, а сада боље приметих напредујућу седину и по пеку бору на лицу, која се пређе невиђаше, али му је тако исто напредовао и телесни обим, дочим телесну снагу, окретност и веселост као да те године ни у колико нису промениле. Сад запе нешто дебата а с поља се чујаше шушањ ветра, који је од југо-истока дувао. Сетив се предавања мајорова, ја га у шали запитам: да то није Кошава? На што ми он тако исто одговори, да он то одавде не може знати; али се одмах за тим окрете градоначеонику па му рече како је истом био у намери распитати се у Лондону о природи ветрова индијског океана, те да би могао сазнати порекло наше Кошаве, — кад у то доба донесе Хелвалдов „Ausland“ о томе предмету расправу — те његове радости. И тако је текао говор с једног предмета на други, са занимљивог на занимљивији. Ту је било о слепим подземним чиковима, о месождерним биљкама итд. разговора. Милина је било слушати она живахна описивања овога ученога човека (он је члан бечког ђеографског друштва), који ти на свако питање може дати одговора и то са готовошћу, која се само код таких људи налази, који не сматрају науку као привилегију „посвећене“ неколицине и који је не уче тек њоме да се размећу и узносе, већ да и свој ум и срце и својих сељуди просвећују. И нехотице ми се наметну сравнење великих вароши, центрова, са малим. Разуме се да и оне прве имају и своје хрђаве стране; ама ипак је тамо свет живљи и осећа више интереса за најновије резултате у науци и у опште за појаве душевног и природног живота. Ми маловарошани изгубимо се у свом ситничарству.

Мало доцније оде градоначеоник, али разговор је све живљи бивао. Дошло се на питање о изгледима за остварење мајорова пројекта, о чему се гају добре наде, пошто се ствар већ захукала. Истина Вршац са свога опозиционога држања није горе добро уписан а управо опозиција је овдашња, с почетка према опирању владинаца, ствар у руке узела, али све то неће ништа сметати напредовању ствари, када сви, који су заинтересовани — особито веће општине — из брошира дознају за последице доданашњег „регулисања.“ Интересантно је из историје ове идеје мајорово причање, како је од једног уредника сегединских новина и једног из другог места био умољен за дозволу да његову расправу на мађарски преведу и нудили му леп хонорар, на што им он даде дозволе за превод али не захтева хонорара пошто он из љубави према самој ствари пише, али иште да му се један примерак листа или брошире пошље, где буде његова расправа изашла, али од примерака ни трага ни гласа, док га не наведе сегединска катастрофа да у Сегедин оде и ту чује од једног уредника, како им је из Пеште дат миг, да никако не преводе на мађарски Стефановићеве ствари, пошто су оне тенденциозно против Мађарске писане. Као што видите саме мисли из мађарског мозга, које му на велику част служе! На примедбу једнога одборника (Немца,) да је то и била погрешка, што је пројекат дат Милетићу да га изнесе пред сабор, плану мајор, и узалуд Немац тврде реч „погрешка“ и замену је другом — мајор одбијаше од себе сваку неистину и политичност, с тога нема за што ништа да крије; он је Србин и Србину је предао ствар, што је тиме хтео да покаже, да Србин још већма воле ову домовину но они многи, што се се својим Мађарством размећу. Ово је доста јасно, да би се увидела тежина логичког закључка. Није него да је Србин, још официр са српском прошлошћу, умолио којег непознатог Мађара за љубав, па и онда, зар не би се и за „Стефановића“ закачили? И тако би најпосле изишло, да је „погрешка“, што је Србин на ту срећну мисао дошао а не Мађар. А ко је онда томе крив? Ја држим да је свакојако погрешка до меродавних, а то је до мађарске радње, која за то има уза се скупо наплаћене стручњаке, да све испитају. Па још и боље по владу, зато би се могло доказати, да је пројекат из „злонамерности“ српске проистекао — бар би онда имала доказано српско „велеиздајство“. Али дед докажите прво. Него шта сад раде? Сад се нађе по неки стручњак Мађар, који се сам уверио о истинитости мајорових доказа и основаности његовог предлога, али износи то све као плод свога рада и мишљења. Леп начин: мислити туђом главом! Али све једно, нека их ђаво носи — нека и присвајају ствар, па је и остваре; а лако ће се наћи, ко јој је родитељ!

Говорило се и даље о предмету па најпосле се и разишло, пошто је мајор ту ноћ као гост дра Милосављевића к овоме отишао, те да би сутра рано у „Широко Било“ отишли, чему је сутрашњи ветар стао на пут; али се ипак ишло у рит и суседна села, да на „лицу места“ покаже пругу свога канала. У среду зајутра испратише одборници мајора до железнице, и тиме учинише крај моме описивању, што ми ипак не може сметати да овоме још нешто додам, што амо спада. Приметило се, наиме, да су Срби слабо досађивали мајору својом присутношћу, увек је поред њега бивало пуно Немаца а по два ил један и ни један Србин. Када би то било с тога „разлога“, као да се не би ствар народношћу кварила — могло би се како тако извинити; али знам за цело да то није, већ да је то нама добро позната болест: немар, немар још понајвећи према оном, што је даље од кошуље, да не кажем џепа. Овака ладноћа два пута је већа за осуђивање, што видимо, да су наши суграђани Немци према нама и сувише подузетни, те та њихова живахност и жилавост кобно нешто предсказује српској будућности у Вршцу. Ови људи, који данас тако млади (већина је немачка тога доба, која заслужује карактер радљивости) покрећу јавно мнење у корист Стефановићева пројекта, — ти ће старији веће што да учине, што не мора Србима бити по вољи. За то будимо на опрезу. —ћ.

Примедба. У последњем часу дочуо сам да може нешто бити и од српског издања мајорева предавања, што ће српском свету банатском, који од поплаве пати, за цело мило бити.

Сабор Троједне Краљевине.

(Седница од 22. априла.)

Председник Крестић отвара седницу у $10^1/_2$ сата пре подне. — Од владе присутни нег. преузвишеност бан Пејачевић и сва три одељна предстојника: барон Живковић, Иван Вончина и др. Марјан Деренчин, и министар Бедековић. Галерије добро посећене.

Бележник Сајц чита записник о последњој седници, који се без приговора оверовљује.

Поднесци: Прорачунски одбор предлаже изнешће о предлогу заст. др. Марковића и другова

гледе петиције Кухача, да му се за издање последње књиге јужно-славенских попевака подели субвенција. (Ставити ће се на дневни ред.) Поджупанија крижевачка подноси представку о промени закона о одкупу јавних радња. (Уступа се одбору комуникационалном.)

Гроф Рикард Сермаж управља на председништво интерпелацију у погледу двају одбора. По закључку сабора имаде се изабрати одбор, који ће претрести све петиције гледе утеривања пореза. На даље је изабран одбор за предлог заст. Бартоловића о промени пословника. Али тај одбор не може радити, јер нема известитеља. Услед тога пита председништво, прво да ли ће избор првога одбора ставити на дневни ред још пре него се седнице сабора одгоде, друго да ли други одбор има известитеља, и да ли ће ови одбори радити после одгоде седница?

Председник Крестић одговара, да председништво кани избор поменутога одбора још ове седитбе ставити на дневни ред. Што се тиче другога питања, председништво да није официјозно обавештено о том да одбор за предлог заступ. Бартоловића не би имао известитеља но оно ће се обратити на председника одбора, да га извести, како ствар стоји. У погледу питања, да ли ће ови одбори радити пошто је седница одгоде, приметити му је да до сада није био обичај, да би одбори после одгоде седница већали.

Интерпелант задовољује се с одговором.

На дневном је реду: Наставак расправе о закљућењу ц. кр. наредаба ради спојитбе крајине.

Заступ. Мразовић узима закључну реч. (Цео говор донећемо опширно у идућим бројевима. — У.)

Живковић опажа, да признаје да је предговорник био врло објективан и зато да му је жао, што је подигнуо неке приговоре против већине. Он (говорник) пита, на којој је страни пресија, на страни већине или опозиције, која последња, да неда влади нити говорити. Даље се подигао прикор против владе погледом на назочност великих жупана. Но да су они позвани, то је само вршење права, које се врши у свим парламентима. Што се тиче главнога приговора гледе јавнога права, одвраћа, да се овде ради само о изведењу нагодбе и и да се ту ни једна установа нагодбе не мења.

Известитељ барон Ожеговић полемизујући против говорника опозиције наводи међу другим, да се ту Мађари предпостављају као какови Schreckenbergeri али само деца могу се плашити с Мађари, као што има један народ чијим именом се деца плаше. Те речи дадоше повод неописаној и дуготрајној раздражености и буки.

Заступник Писачић: То је срамота!

Председник Крестић опомиње заступника Писачића на ред.

Др. Давид Старчевић: Та Мађари нам отимају последњу краву.

Председник Крестић опомиње Старчевића, да чува част куће.

Др. Д. Старчевић: Достојанство куће захтева, да се ту права бране.

Председник предлаже, да се Старчевићу укор подели.

Др. Старчевић: Не требате ништа предлагати. Ја га примам захвално.

На то је узрујаност и бука постигла свој вршак. Већина заступника оставила је своја места, а председник Крестић одгоди седницу. Из силне буке чују се повици др. Д. Старчевића: Ја се никога не бојим. Лако је вама ту расправљати, али народ неможе већ никуд од глади. Срам вас било! Лако вама г. Живковићу, који добивате на дан 50 фор. плаће да продајете права земље, ви нисте вредни, да седите на владиној столици. Пошаљите овамо жандаре. Барон Ожеговић довикује: Али се небојимо Мађара, ми смо то већ доказали. То је простота. Светозар Кушевић и Давид Старчевић грозе један другом шакама.

Пошто се узрујаност понешто слегла буде настављена седница.

Заст. др. Давид Старчевић: Молим вис. председништво, да подели укор и известитељу барону Ожеговићу, који је мени шаком грозио.

Председник Крестић: Ја ћу то учинити, кад се буде тако понашао, како се ви понашате.

Пошто се на то известитељ још у кратко обазро на неке приметбе говорника, прешло се на гласање и то најпре о предлогу заст. Мразовића, који је забачен са 45 против 17 гласова.

За Мразовићев предлог гласаше: Арнолд, Црнадак, Фолнеговић, Каменар, др. Мајцен, др. Марковић, Мразовић, Ожеговић Тито, Петровић, Рајцер, Старчевић Антон др., Старчевић Давид др., Стојшић Сава, Ткалчић, Валушниг, др. Војновић и Зорић.

Проти предлогу: Бавић, Барловић, Бартоловић, Бедековић, Давидовић, др. Деренчин, гроф Драшковић, гроф Стеван Ердеди мл., Фодроци, Хац, М. Хрват, Јанковић Аладар, Јосиповић Степан, Јосиповић Имбро, Краљевић Б., Крестић Ђока, Кушевић Иво, Кушевић Светозар, Мишкатовић, гроф Норман, барон Отенфелс, барон Ожеговић, бискуп Павлешић, бан Пејачевић, гроф Фердо Пејачевић, Першић, Пох, Пољак, Рајзнер, гроф Сермаж, Сајц, Сладовић, др. Спевец, Смаић, др. Суботић, др. Шрам, Стековић, Вардијан, гроф Војкфи, Вончина, др. Вучетић, Вукотиновић, М. Зец, Зиндл и барон Живковић.

За тим прихваћен је већином гласова предлог одборов, да се законска основа о узаконењу ц. кр. наредба прими за подлогу специјалне дебате.

Бокељско-херцеговачко-босански устанак.

У Бечу је обнародован овај службени извештај:

Ђен. Јовановић јавља 29. априла:

Да би се и југозападни крај Кривошија од устаника рашчистио, наређено би, да из Зубаца пође онамо војска да крстари. Одељења 22. пешачке пуковније испну се 26. априла под заповедништвом потпуковника Монара на Прасу, област, што лежи испод Вучјег Зуба; једно одељење 16. пешачке пуковније поседне Орјен. Вучји Зуб јако беше од устаника поседнут. Потпуковник Монар упусти се с њима у бој, који је 27. апр. за јутра на ново почео, те трајао до $3^1/_2$ сах. после по дне. Кад у то доба, али приспе на Вучји Зуб одељење 22. пешачке пуковније, које је ђенералмајор Кобер с Високе Главице и Зубара тамо послао био, и с Орјена преко Роваца једно одељење од 16. пешачке пуковније под заповедништвом потпоручика Врантиера. Устаници се на то повуку. Какав је њихов губитак, не зна се, јер још нема подробник извештаја. Од војске погибе пешак Јован Бабић, тешко се обрани пешак Јован Рајнлих, лако се ранише: водник Коцјанчић и пешаци Јован Тривуновић и Антун Црбарић, сви од 22. пешачке пуковније.

Са угарског сабора.

У седници угарског сабора од 30. априла настављена је специјална дебата о царинској тарифи, те је после неких малих примедаба усвојена.

За понедељак је између осталог стављен на дневни ред: поднесак о покрићу пацификационог кредита који је у последњој ванредној седници делегација одобрен, и то о ономе делу што на Угарску припада.

Министар-председник **Тиса** узима реч, да изјави жеље владине о заосталом програму рада у овој сесији саборској. Сваки ће се члан ове куће у томе сагласити, рече министар — да се заседање не продужи дубоко у лето. (Одобравање). С тога нека не буде више дужих ферија, пао духовима само један дан после светаца.

Влада би хтела, да се обаве законски нацрти о откупу иберландских земаља и о подизању 120 закладних места у војничким образбеним заводима. Ако се последњи законски нацрт сад обави, то ће се у тој ствари можда читава година добити. Ако се ти предмети сврше пре духова, то онда влада неће желити, да се још и други поднесци предузимају, али се ипак не може сесија пре духова закључити, јер је могуће, да ће горња кућа предузети какве модификације на поднесцима, а за то би онда нужно било, да се нунцији изменјају. Тим начином могли би се надати, да ће се сесија закључити првих дана месеца јуна, а то би се у толико више желило, што би влада имала више времена, да својим дужностима одговори, па и посланичка кућа се мора оправљати.

Данило Ирањи даје израза своме жалењу, да се поднесци о ревизији порезне манипулације и о финансијском судбеном столу не могу бројати међу свршене предмете. Тужбе о невољама порезне манипулације све се већма чују, а помоћ се одгађа од сесије на сесију. Свакако ми имамо још мало времена; али зашто? Јер обе ванредне сесије делегација заузимају много времена. Тако се услед окупираних провинција одузима народу не само новац, него и време, које му је потребно за свој унутрашњи развој. Пошто зна, да би који предлог био без успеха, то узима предлоге министра-председника до знања, али до жалосног знања.

Министар-председник Тиса одговара, да би он знао навести и друге мотиве за отезање послова, него што су заседање делегација, али ће само приметити на ирањијеве изјаве, да ће се одборска саветовања о поднесцима, које је овај ургирао, сигурно свршити пре одгађања сабора, тако, да ће се кућа одмах при почетку идуће сесије моћи тиме бавити. (Одобравање.)

Павле Данијел са жалењем не види у разлагањима министра-председника законски нацрт о томе, да се друштво за регулисање Бегеј-Тамиша прими под државну управу. Стање његово је тако опало и помоћ тако нужна, да је вест о томе, да ствар неће сад доћи пред кућу, у дотичним круговима изазвати морала хрђав утисак.

Александар Чанади: Не треба владу молити, да који поднесак пред кућу изнесе, већ кућа располаже над владом. Нека Данијел изнесе свој предлог и влада ће о томе закључити (Смеј.)

Министар-председник Тиса: Њему је познато, да ће поменути поднесак Данијелов бити поднесен кући, влада не ће онда имати ништа против тога, да се упитни законски нацрт стави на дневни ред. (Одобравање).

За тим је председник објавио закључак у смислу предлога министра-председника и закључује седницу око 12 сахати.

ДОПИСИ.

Вуковар, на Марков дан. (Хрватска политика у краљевско-поштанском уреду). Познато ће бити српској читалачкој публици штоване „Заставе", да београдско певачко друштво слави о Духовима тридесетогодишњицу свог опстанка, услед чега је путем новина и нарочитим позивима сва словенска певачка друштва на ту свечаност позвала. У Вуковару постоји 14 година српска певачка дружина, која је са своје марљивости и лепога гласа не само у месту и околици, но и удаљенијим крајевима српства врло добро позната. И то друштво беше те части лишено, не добивши позива на суделовање тог првог у Српству певачког друштва. Нехотице запитаће се који од поштовани читалаца, за што и је ли то могуће, кад од млађих певачких дружина није ниједно изостављено. То је баш оно, што ме нука, да штованим читаоцима у кратко приповедим чудо нечувено, догодивши се ових дана, и то у краљевско-поштанском уреду.

Одбор српског певачког друштва у Београду знаде врло добро, да у Вуковару постоји српско певачко друштво „Јавор", и он није на њ заборавио јер је позив благовремено срп. певачком друштву „Јавору" у Вуковар послао. Не може се дакле на њ кривица бацати, а нисмо ни ми криви, што га добили нисмо (али смо криви, што смо живи), кад на кр. поштанском уреду не знају, да у Вуковару има срп. певачко друштво, које редовно сваке године најмање 3—4 забаве приређује.

Кад је позив управљен на друштво „Јавор" у Вуковар стигао, дотичног господ. мора да су грчеви и муке спопадале прочитавши наслов, те се не задовољи, да мржњу своју против Срба ван уреда избацује, него се у своме фанатизму тако заборави, дочепавши се згоде, да се „грчко-источњацима" — који се усуђују у „хрватскоме Срему" српска друштва подржавати — освети, написан на коверту, да таково друштво у Вуковару не постоји, и врати га натраг.

Но горе хваљени делија заборавио је, да свако дело изађе на видело. Тако и овом приликом на његову несрећу запитао се један браца код председника београдске певачке дружине, разуме се као приватан човек, како да није овдашње српско певачко друштво „Јавор" на свечаност позвано. Услед тога је председништво београдске пев. дружине исти позив на ново у Вуковар послало, али брат Хрват и не сањајући, зашто и услед чега је позив по други пут послат, обе зобрази се јоште већма и пошаље га по други пут натраг, написавши опета да таково друштво у Вуковару не постоји!

Шта је управа беогр. пев. др. о овом бевобравлуку мислила, ми поњамо, јер нам је исти два пута враћени позив под кувертом на приватног човека управљен послала.

Сад поштовани читаоче, имаш слику и прилику, да упознаш стање наше међу браћом, те можеш замислити, шта се у приватном животу тек терати мора, кад браћа римозападњаци немају решпекта на спрам кр. поштанског уреда. Тим начином ми у Тројединци неможемо ни писма слободно предати, а да не зебемо, да нам се сваком поједином таково шта догодити не ће.

Ми смо, нарочито пак Срби вуковарски, после пада Мажуранића поздравили нову владу грофа Пејачевића, надајући се од ње добру, и очекивали с пуним правом, да ће се у нас овде поредак повратити, те гоњења српског имена једном за свагда престати. Али, као што видимо, ми смо се у рачуну мало преварили.

Овакових појава имали би вам кријамет јавити али на што их толико набрајати. Доста је овај случај, ако се мисли и хоће озбиљно таковим дрским људима крила да подсеку. Надамо се, да ће висока влада овај случај на знање узети и настојати, да се такових бевочности, у државним званијама барем више не догађа.

При завршетку нека ми је дозвољено неколико речи на председника српског певачког друштва „Јавора" у Вуковару управити, и то: дали је председништво од предстојника кр. пошт. уреда за горе наведени бевобравни чин сатисфакцију добило? Је ли дотични чиновник кажњен и како? Дали се је председништво, у случају да се предстојник кр. поште ма којим начином извинио, с тиме задовољио? Ако не, је ли вољно председништво против дотичног чиновника учинити пријаву ради злопорабе уредовне власти??

Оволико за сада, а будете ли ми господ. уредниче у цењеном листу места дали, (драге воље. — У.) јавићу скорим и резултат ове афере.

Нови Сад, 3. маја. Данас се требао епископски синод у Карловцима састати; је ли данас било седнице, није ли, не могосмо до закључка листа разабрати, но томе не знамо да је могло бити каквих сметња. Не само да је готов операт, односно предлог наименованог патријарха о закључцима народно-црквених сабора, него на окупу су и сви епископи, осим пакрачкога, за кога веле, да не ће ни доћи, да ли због болести или чега другог, не каже се. Горњокарловачки стигао је још око половине прошле недеље, а будимски у суботу у вече. У Карловцима је већ и кр. повереник Чех.

НОВИЈЕ.

— Као што „Пол. Кор." јавља, аустријска комисија за штедњу предложиће да се чрновичко свеучилиште укине, па место њега ново у Брну подигне.

— По „П. Л." требали су у суботу у јутру у Будапешту приспети заједнички министри, даље аустријски министар-председник и аустријски министар земаљске обране, да већају о будућем стању босанско-херцеговачких прилика.

— Како „П. Лојду" из Брна брзојављују у тамошњој војеној радионици живо се по налогу војене управе ради, да се до 3. маја зготови више тисућа одела за босанско-херцеговачку војску (отворено-плаве чакшире, отворено-плава блуза и црвене капе), јер тога ће дана (дакле као јуче) почети новачење.

— Ашли наименован је 1. о. м. државним тајником за инглеске насеобине.

— Међу Паризом и Лондоном воде се живи преговори о мисирском питању. Тако јављају 30. апр. из француске престонице. Фресине поднео је инглеској влади конкретне предлоге.

— „Рајт. Оф", јавља из Кахире, да чланови мисирске коморе за једно с председником ни неће да се скупе у седнице, докле год не буду законито на то позвани. Говори се, да су они сасма противни акцији министарства. Арап паша рекао је на то: „Е, онда ћемо имати грађански рат"! Говори се, да он хоће макар на силу, без коморина одобрења, кедива да свргне с престола.

— У Берлину је 30. апр. са свим изгорела хигијенска изложба.

ПОЗИВ
у редовну главну скупштину
„Друштва за српско народ. позориште."

Сви чланови „друштва за срп. нар. позориште" позивају се да дођу у редовну годишњу главну скупштину, што ће бити у суботу 22. маја (3. јуна) о. г. у 9 сахата пре подне у дворани „Матице српске."

Уједно се јавља, да свака општина или правна дружина у смислу §. 4. устава друштвеног има права изабрати на 100 фор. прилога или обвезе једнога, на 1000 фор. двојицу, а на више од 1000 фор. тројицу заступника за сваку скупштину.

Из седнице управнога одбора „друштва за срп. народно позориште", у Новоме Саду 12. (24.) априла 1882.

Начеоник:
„друштва за срп. нар. позориште"
Др. Лаза Станојевић с. р.

Сава Петровић с. р.
секретар.

ОГЛАСИ.

Објава.

Одбор за заједничко руковање ритова у шајкашким општинама, на основу 6. тачке свога закључка донесеног у седници држаној 26. апр. 1882. издаје под закуп ниже назначене општинске ритске земље у VI. дунавско-ритском заливу, што су под његовом законитом управом, изузимајући риболов у тако званом „Дунавцу" и у водама што са њиме у свези стоје, на шест година путем оферта, и то:

1. Ритски део кањске општине са $1615^{700}/_{1600}$ јутара;

2. Ритски део Горњо-Ковиљске општине са $1149^{70}/_{....}$ јутара;

3. Ритски део Доњо-Ковиљске општине са $223^{1168}/_{....}$ јутара. Оферти би се имали припослати потписаном председништву одбора за заједничко руковање ритова у шајкашким општинама у Тителу до 20. јуна 1882. п. р. и оферент би у своме оферту имао писмено да назначи своту, што ју нуди за дотичне делове ритске по јутру и на годину, и да се за тај случај, ако би закуп на њему остао, подвргава следећим условима:

1. Полагању кауције од једногодишње закупне своте.

2. Плаћању државног пореза и прирева што спада на део што је под закуп увет, тако исто и сношењу трошкова око одржања насапа, који би се повремено разређивали, и у одређеним терминима на дотичном месту за цело време док закуп траје уплаћивали.

3. Нетражењу никакве отштете или смањивања закупне своте за случај ако би вода насап провалила или прелила.

4. Уплаћивању годишње закупнине свагда унапред у готовом новцу у благајну одбора за заједничко руковање ритова у шајкашким општинама.

5. У случају ако се не би одржали услови што би у уговору назначени били, положена кауција припала би одбору за заједничко руковање ритова у шајкашким општинама, и одбор би имао право одмах са закупним предметом по својој вољи располагати.

6. Оференту су сви општи и особени услови у погледу издавања под закуп мало час означених закупних предмета, што се офертом издају, познати и на исте пристаје. *Оферту би се имао* прикључити вадиум у 10% *своти понуђене* закупнине, и то или у готовом новцу, или у угарским државним папирима по курсу.

Услови по којима ће се земља офертом под закуп издавати, до рока ради поднашања оферта, стављени су на углед и видити се могу сваким даном у званичним часовима код подписаног председништва.

У Тителу, 10. маја 1882.

Председништво одбора за заједничко руковање ритова у шајкашким општинама:
Станојевић,
председник.

2—3

Мешовита трговина
С. С. НИКОЛАЈЕВИЋА
у Голубинци

потребује једног доброг помоћника. Мануфактуристе имају првенство. 2—2

ОГЛАС.

Вашар пролетњи голубиначки обдржавати ће се 19., 20., 21. маја по новом календару.

С. С. Николајевић,
закупник.

2—2

Одговорни уредник др. Светозар Милетић. **Српска штампарија дра Светозара Милетића.**